

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE ČITLUK

2021.

Broj: 01-02-07-11-2-3220-7/21

Sarajevo, srpanj 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DANIH PREPORUKA.....	4
III	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU.....	6
IV	IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	8
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA.....	9
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE	11
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA	12
6.1	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	12
6.1.1	Prihodi i primici	12
6.1.1.1	Prihodi od poreza	12
6.1.1.2	Neporezni prihodi	12
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	13
6.1.2	Primici od zaduživanja	14
6.1.3	Rashodi, izdaci i financiranje	14
6.1.3.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	15
6.1.3.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	16
6.1.3.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	17
6.1.3.4	Kapitalni transferi.....	17
6.1.3.5	Izdaci za kamate.....	18
6.1.3.6	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	18
6.1.3.7	Izdaci za otplate dugova	18
6.1.4	Finacijski rezultat	19
6.2	BILANCA STANJA	20
6.2.1	Gotovina i kratkoročna potraživanja	20
6.2.2	Stalna sredstva	20
6.2.3	Kratkoročne obveze i razgraničenja	21
6.2.4	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	21
6.2.5	Popis sredstava i obveza	22
6.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA.....	22
7.	JAVNE NABAVE	22
8.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA.....	24
V	PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA	25
	Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2021. godinu.....	26
	Bilanca stanja na 31. 12. 2021. godine.....	29
	Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	30

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvešće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvaća reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Općine Čitluk (u daljem tekstu: Općina)**, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvešće o novčanim tijekovima, Izvešće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2021. godine, novčane tokove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvešću:

- 1. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima više je iskazan za 467.948 KM, a kratkoročna razgraničenja u Bilanci stanja manje za navedeni iznos, s obzirom na to da su kao prihod u ranijim razdobljima priznate namjenske donacije za izgradnju sportske dvorane koje nisu utrošene. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH (točke 6.1.4 i 6.2.3 Izvješća).**
- 2. Obveze po osnovu ugovora s Međunarodnom agencijom za razvoj i Hypo Alpe-Adria banke, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 837.875 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 6.2.4 Izvješća).**
- 3. Nije uspostavljena knjiga kapitalne imovine, te nismo mogli potvrditi strukturu nabavne vrijednosti iskazanih stalnih sredstava. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 6.2.2 Izvješća).**
- 4. Općina knjigovodstveno ne evidentira potraživanja za zakup, zbog čega Bilanca stanja ne daje točan pregled kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Učinke na finansijska izvješća ne možemo kvantificirati (točka 6.2.1 Izvješća).**

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća*.

Neovisni smo od Općine sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju financijskih izvješća **Općine Čitluk za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Općine za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

- 1. Općina nije uspostavila Registar proračunskih korisnika, niti je sačinjavala planove novčanih tijekova i operativne planove. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točke 4. i 5. Izvješća).**
- 2. Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Proračunom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Proračuna za te namjene od najmanje 146.585 KM (izdaci za ceste i mostove, transferi, doprinosi i drugo). Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Odluke o izvršavanju Proračuna za 2021. godinu (točka 6.1.3 Izvješća).**
- 3. Na datum bilance nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da njime nije obuhvaćena cjelokupna imovina i obveze, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 6.2.5 Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Općine sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, rukovodstvo Općine odgovorno je osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 27. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

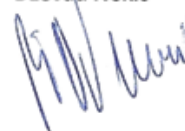
Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TOČKA
1.	Uspostaviti Registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.	4.
2.	Ocjenjivanje državnih službenika vršiti sukladno Pravilniku o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.	4.
3.	Donijeti računovodstvene politike Općine sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, mape procesa i ostale nedostajuće interne akte, i dosljedno ih primjenjivati.	4.
4.*	Vršiti ocjenu rizika i upravljanje rizicima s ciljem uspostave sustava unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
5.	Poduzimati aktivnosti definirane Planom aktivnosti borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	4.
6.*	Sačinjavati planove novčanih tijekova i operativne planove, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	5.
7.	Izdatke tekućeg održavanja lokalnih cesta i izdatke za otplatu dugova po dugoročnim kreditima proračunom planirati i knjigovodstveno evidentirati na propisanim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	5.
8.	Preuzimati obveze samo do visine utvrđene u proračunu za te namjene, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.	6.1.3
9.	Utvrđivati bod za obračun plaće, a najnižu plaću obračunavati i isplaćivati sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i internim aktima.	6.1.3.1
10.	Donijeti Pravilnik o reprezentaciji i poklonima u Općini s ciljem zakonitog i namjenskog raspolaganja proračunskim sredstvima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i odobrenom Proračunu.	6.1.3.2
11.	Utvrđiti iznos namjenskih donacija iz ranijeg razdoblja koje su priznate kao prihod perioda iako nisu utrošene, te ih preknjižiti na kratkoročna razgraničenja s ciljem istinitog i fer iskazivanja neraspoređenog viška prihoda nad rashodima.	6.1.4
12.*	Potraživanja po osnovu zakupa knjigovodstveno evidentirati u Glavnoj knjizi, te vršiti usuglašavanje stanja potraživanja s kupcima putem izvoda otvorenih stavki.	6.2.1
13.	Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.2.2

14.*	Obveze po osnovu ugovora o dugoročnim kreditima knjigovodstveno evidentirati, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	6.2.4
15.*	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
16.	Poštovati odredbe zaključenih ugovora u dijelu ugovorenih cijena i količina s ciljem najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava.	7.
17.*	Rashode i izdatke realizirati uz primjenu Zakona o javnim nabavama, sukladno Odluci o izvršenju proračuna, te primjenjivati propisani postupak odabira najpovoljnijeg dobavljača za nabavu roba, usluga i radova.	7.

* nerealizirana preporuka iz ranijeg razdoblja (šest)

III KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
 - Odluka o izvršavanju Proračuna Općine Čitluk za 2021. godinu;
 - Proračun Općine Čitluk za 2021. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
 - Statut Općine Čitluk;
 - Zakon o riznici u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o javnim nabavama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona

IV IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Čitluk (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave u sastavu Hercegovačko-neretvanske županije (u daljem tekstu: Županija), uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Nadležnosti Općine utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Županije, Zakonom i Statutom Općine.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: 1) osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; 2) donošenje proračuna; 3) donošenje programa i planova razvoja Općine; 4) utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite okoline; 5) donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; 6) utvrđivanje i provođenje stambene politike; 7) utvrđivanje visine naknade za korištenje javnih dobara; 8) utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; 9) upravljanje i raspolaganje imovinom; 10) utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih njihovim korištenjem, 11) upravljanje, financiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodoopskrba, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, lokalna groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); 12) lokalni javni prijevoz; 13) predškolsko i osnovno obrazovanje; 14) kultura i sport; 15) donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz mjerodavnosti; 16) odlučivanje o zaduženju; 17) poslovi iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama, kao i druge poslove od lokalnog značaja koji nisu isključeni iz mjerodavnosti, niti su dodijeljeni u mjerodavnost neke druge razine vlasti.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i općinski načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i zastupnički organ građana i ima 25 vijećnika. Načelnik je nositelj izvršne vlasti Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje mjerodavnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, sukladno Izbornom zakonu BiH.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova Općine osnovani su: Ured načelnika; Zajedničke službe, Služba za gospodarstvo, Služba za financije; Služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša; Služba za geodetske i imovinskopravne poslove; Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje i Služba za civilnu zaštitu.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog općinskog tijela uprave Općine Čitluk sistematizirana su 84 radna mjesta, a na 31. 12. 2021. godine bilo je 90 zaposlenih.

Načelnik Općine je Marin Radišić od 15. 12. 2020. godine.

Sjedište Općine je u Ulici Kralja Tomislava br. 87.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Općine za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima, u razdoblju od siječnja do lipnja 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je financijsku reviziju Općine za 2012. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o financijskim izvješćima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su dane preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Donesen je Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Općine sukladno zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast, te su utvrđeni koeficijenti i osnovica za obračun plaća sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH.
- 2) Donesen je Plan nabave stalnih sredstava, koji je usuglašen sa usvojenim Proračunom.
- 3) Uz godišnja financijska izvješća sačinjava se tekstualno obrazloženje, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
- 4) Prihodi od upotrebe cesta uplaćuje se na depozitni račun Općine.
- 5) Prikupljene a nerealizirane naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište, naknade za uređenje i korištenje građevnog zemljišta i naknade temeljem prirodne pogodnosti (rente) iskazuju se na poziciji razgraničenih prihoda.
- 6) Općinsko vijeće donijelo je Odluku o uvjetima i načinu dodjele građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i Odluku o zakupu državnog izgrađenog građevinskog zemljišta do privođenja zemljišta trajnoj namjeni, kojima su regulirane jedinične naknade za spomenute namjene.
- 7) Nerealizirana sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća knjigovodstveno su evidentirana na poziciji vremenskih razgraničenja sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.
- 8) Primljeni transferi od ostalih razina vlasti knjiženi su na odgovarajućoj poziciji, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
- 9) Donesenim Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Općine regulirano je pravo, obračun i isplata naknade za prijevoz sa posla i na posao.
- 10) Tekući transferi neprofitnim organizacijama realizirani su temeljem javnog poziva i utvrđenih kriterija, te se prati namjenski utrošak odobrenih sredstava.
- 11) Obveze su knjigovodstveno evidentirane u razdoblju na koje se i odnose, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
- 12) Tekući transferi JP „Broting“ d.o.o ne odobravaju su za financiranje bruto plaća zaposlenih.
- 13) Kapitalna ulaganja u objekte lokalne komunalne infrastrukture knjigovodstveno su evidentirana na poziciji stalnih sredstava.
- 14) Troškovi i obveze knjigovodstveno se evidentiraju u trenutku njihova nastanka, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH.
- 15) Planirana su sredstva za izmirenje obveza po pravosnažnim sudskim presudama sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
- 16) Pravosnažne presude knjigovodstveno su evidentirane na pozicijama obveza i rashoda, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Pokrenuta je procedura javnih nabava za pružanje usluga prijevoza učenika, ali nije okončana radi uložene žalbe zainteresiranih ponuđača.
- 2) Postupa se sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH u dijelu provođenja zakonske procedure procjenjivanja vrijednosti nabava roba, usluga i ustupanja radova, ali u određenim slučajevima nije primijenjena propisana vrsta postupka nabave.

- 3) Dugoročni krediti knjigovodstveno se iskazuju na odgovarajućim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, ali nisu knjigovodstveno evidentirane sve obveze po dugoročnim kreditima.

Nerealizirane preporuke

- 1) Donijeti Pravilnik o unutarnjim kontrolama sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, kao i ostale pisane procedure za uspostavu i jačanje unutarnje kontrole, kako bi se uskladilo poslovanje sa zakonskim propisima, te smanjili rizici od grešaka.
- 2) Osigurati evidentiranje potraživanja i obveza sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
- 3) Osigurati pravilno knjigovodstveno evidentiranje zakupa poslovnih prostora na poziciji potraživanja na temelju ispostavljenih faktura, kao i praćenje naplate zakupa i poduzimanja zakonskih mjera protiv zakupaca koji ne plaćaju zakupninu u ugovorenom roku.
- 4) Osigurati dosljednu primjenu Zakona o proračunima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Proračunom Općine u njegovom posebnom dijelu.
- 5) Donijeti Pravilnik o popisu imovine i obveza Općine, te osigurati vršenje tog popisa izradu izvješća o popisu na 31. 12. koji će sadržavati sve vrijednosne i naturalne pokazatelje imovine i obveza Općine, iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH uspostaviti funkciju unutarnje revizije, te sistematizirati i popuniti radno mjesto unutarnjeg revizora, kako bi se osiguralo u potpunosti djelovanje unutarnje revizije shodno Zakonu. Nije izvršena ocjena po danoj preporuci jer, prema Pravilniku o kriterijima za uspostavu jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH iz 2020. godine, Općina nije u obvezi uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dano je ukupno 17 preporuka, od čega je 11 novih i šest koje su već dane u Izvješću o financijskoj reviziji za 2012. godinu (četiri nerealizirane i dvije djelomično realizirane – određene preporuke objedinjene).

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U tijeku obavljene prethodne revizije konstatirali smo da postoje određene slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu utjecati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu, koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2021. godinu i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dano je šest preporuka, od kojih su tri implementirane do sačinjavanja izvješća o financijskoj reviziji, a za tri nisu poduzete aktivnosti. Preporuke po kojima nije postupljeno ponoviti će se u izvješću.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je osigurati razumno uvjerenje da Općina u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,¹ Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH² i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola temeljem COSO modela.⁴

Rukovodstvo Općine odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola, sukladno propisima koji to reguliraju, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog financijskog upravljanja i kontrola.

Rukovodstvo je donijelo interne akte iz nadležnosti, kojima je uredilo svoje poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrđena je organizacijska struktura, sistematizacija radnih mjesta, sa opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uvjetima za njegovo obavljanje, uključujući i obveze i odgovornosti.

Općina još uvijek nije uspostavila registar proračunskih korisnika sukladno članku 3. Zakona o proračunima u FBiH i odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Ustanove kojima je osnivač Vijeće: JU „Centar za socijalni rad“, JU Kulturno informativni centar“ Čitluk i JU dječji vrtić „Čitluk“ u 2021. godini su financirane putem transfera.

Ocjenjivanje državnih službenika obveza je utvrđena Zakonom o državnoj službi u FBiH⁵ i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH⁶ na način propisan Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.⁷ **Ocjenjivanje državnih službenika nije izvršeno sukladno Pravilniku o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH s obzirom na to da nije izvršeno na propisanim obrascima. Također, nije sačinjeno niti dostavljeno Agenciji za državnu službu FBiH godišnje izvješće o provedenom ocjenjivanju rada državnih službenika na razini Općine.**

Općina nije izvršila procjenu rizika koji mogu utjecati na realizaciju utvrđenih ciljeva, kao i vjerojatnost njihova nastanka, te samim tim nije uspostavila registar rizika i strategiju upravljanja rizicima. **Nije donijela vlastite Računovodstvene politike, kako je to propisano člankom 1. stavak 3. federalnih računovodstvenih politika, čime se postiže osiguranje provođenja jedinstvenih računovodstvenih procedura na teritoriju FBiH.** Također, nije sačinila mapu poslovnih procesa, kojom se definiraju tijekovi procesa, odgovorna lica i identificiraju rizici nastanka neželjenih događaja, kao i mjere za njihovo smanjenje.

Koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu sačinio je Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. Revizijom smo utvrdili da nije uspostavljeno zadovoljavajuće kontrolno okruženje s obzirom na to da nisu jasno definirani potencijalni sukobi interesa, ne ocjenjuje se učinak zaposlenih i ne prati se realizacija utvrđenih ciljeva.

Imajući u vidu sve navedeno, konstatiramo da Općina nije uspostavila sustav unutarnjih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe članaka od 4. do 13. Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članaka od 3. do 6. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

U Godišnjem izvješću o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole navedene su mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

³ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁴ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definira internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost financijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12, 99/15, 9/17

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 30/20

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu financija Županije sukladno članku 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **uspostaviti Registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH;**
- **ocjenjivanje državnih službenika vršiti sukladno Pravilniku o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH;**
- **donijeti računovodstvene politike Općine sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, mape procesa i ostale nedostajuće interne akte, i dosljedno ih primjenjivati;**
- **vršiti ocjenu rizika i upravljanje rizicima s ciljem uspostave sustava unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH,⁸ Općina nije u obvezi uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju.

Prema Pravilniku, za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za unutarnju reviziju predviđeno je da unutarnju reviziju obavlja zajednička jedinica uspostavljena u Ministarstvu financija Županije.

Prevenција korupcije

Vijeće je 30. 3. 2017. godine donijelo Plan aktivnosti borbe protiv korupcije u Općini Čitluk za razdoblje 2017. – 2021. godine, kojim su definirani strateški ciljevi, mjere i aktivnosti, nositelji aktivnosti, rokovi za realizaciju i pokazatelji ostvarenih rezultata. Odlukom iz 2016. godine o imenovanju povjerenstva za izradu strategije utvrđeno je da će imenovano povjerenstvo vršiti monitoring, izvješćivanje i evaluaciju akcijskog plana na lokalnoj razini, te o svome radu izvješćivati načelnika i Vijeće. Temeljem prezentirane dokumentacije konstatirali smo da nije vršen nadzor nad provođenjem mjera i aktivnosti, niti je podnošeno izvješće.

Preporuka:

- **poduzimati aktivnosti definirane Planom aktivnosti borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.**

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE

Financiranje za prvo tromjesečje 2021. godine vršeno je temeljem Odluke Vijeća o privremenom financiranju od 15. 1. 2021. godine.

Proračun Općine Čitluk za 2021. godinu (u daljem tekstu: Proračun) usvojilo je Vijeće 26. 2. 2021. godine u iznosu od 10.995.000 KM. Izmjenama i dopunama od 23. 12. 2021. godine usvojen je Proračun, kojim su Prihodi i primici planirani u iznosu od 10.825.000 KM, rashodi i izdaci u iznosu od 9.425.000 KM, te višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1.400.000 KM. Višak prihoda nad rashodima u navedenom iznosu posljedica je donesene odluke o prekidu postupka rekonstrukcije i izgradnje zgrade Kulturno-informativnog centra Čitluk, koja je trebala da se financira iz odobrenog i primljenog dugoročnog kredita.

⁸„Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Provedenom revizijom utvrdili smo da:

- nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova, koji predstavljaju projekciju priljeva i odljeva novčanih sredstava i nisu sačinjavani mjesečni i tromjesečni operativni planovi, koji predstavljaju maksimalne iznose do kojih se mogu stvarati rashodi i izdaci u danom vremenskom okviru, što nije sukladno člancima 53. i 63. Zakona o proračunima u FBiH;
- izdaci za nabavu cestovne infrastrukture planirani su i iskazani kao kapitalni, iako izvedeni radovi u najvećem dijelu predstavljaju tekuće održavanje lokalnih cesta, te se kao takvi trebaju planirati i iskazati na poziciji tekućih rashoda, a ne kapitalnih izdataka. Izdaci za otplate dugova po kreditima koji nisu knjigovodstveno evidentirani na poziciji dugoročnih obveza su Proračunom planirani i realizirani na poziciji izdataka za kamate. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

S obzirom na navedeno utvrdili smo da pri izvršavanju Proračuna za 2021. godinu nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH.

Vijeće je 28. 3. 2022. godine usvojilo Izvješće o izvršavanju Proračuna Općine Čitluk za 2021. godinu.

Preporuke:

- *sačinjavati planove novčanih tijekova i operativne planove, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH;*
- *izdatke tekućeg održavanja lokalnih cesta i izdatke za otplatu dugova po dugoročnim kreditima proračunom planirati i knjigovodstveno evidentirati na propisanim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Općina je sačinila Godišnja financijska izvješća za 2021. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnja računovodstvena izvješća, obrazloženo je izvršenje proračuna sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 10.364.177 KM, a odnose se na prihode od poreza (5.408.103 KM), neporezne prihode (1.981.800 KM), primljene transfere i donacije (1.272.714 KM), primitke od zaduživanja (1.700.000 KM) i primitke od prodaje stalnih sredstava (1.560 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza (5.408.103 KM) u najvećoj mjeri odnose se na: neizravne poreze (2.793.783 KM), porez na dohodak (1.896.925 KM) i porez na imovinu (716.477 KM) koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi najvećim djelom odnose se na ostale proračunske naknade i pristojbe (911.676 KM), komunalne pristojbe (376.095 KM), naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima (291.498 KM), administrativne pristojbe (183.221 KM), prihode od nefinancijskih javnih poduzeća i financijskih institucija (142.173 KM), ostale prihodi od imovine (59.620 KM) i drugo.

Ostale proračunske naknade i pristojbe najvećim dijelom odnose se na naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (502.039 KM), naknadu za parkiranje i vinjete (286.197 KM), naknadu po osnovi prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta – renta (46.559 KM), naknadu za postupak legalizacije (35.724 KM), naknadu za tehnički prijem (25.560 KM), naknadu za zakup javnih površina (10.406 KM), ekološka pristojba (5.040 KM) i drugo.

Odlukom Vijeća propisana je naknada – vinjeta za autobuse koji prometuju na područjima naselja Međugorje, Bijakovići i Vionica. Ostvareni prihod je namjenski i realizira se na prijedlog vijeća ovih mjesnih zajednica.

Odlukom Vijeća od 29. 3. 2012. godine utvrđen je poseban komunalni doprinos – ekološka pristojba za pružatelje usluga smještaja u naseljima Međugorje i Bijakovići. Prikupljena sredstva su namijenjena za ulaganja u komunalnu infrastrukturu, na prijedlog vijeća ovih mjesnih zajednica. Odlukom Vijeća od 2. 3. 2018. godine odluka o uvođenju ekološke pristojbe stavljena je van snage.

Komunalne pristojbe najvećim dijelom odnose se na porez na tvrtku (330.172 KM), porez na reklamu (25.262 KM), ostale općinske komunalne pristojbe 18.616 KM) i drugo.

Zaključkom Vijeća od 21. 12. 2001. godine ovlašteno je JP „Broting“ za provođenje Odluke o komunalnoj naknadi⁹ (u daljem tekstu: Odluka) u pogledu prikupljanja i raspodjele sredstava prema utvrđenoj namjeni i planu. Prema Odluci, prikupljenim sredstvima komunalne naknade osigurava se financiranje održavanja sustava oborinskih voda, održavanja odlagališta komunalnog otpada, održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete. JP „Broting“ obvezno je analitički voditi podatke o zaduženju i naplati komunalne naknade, te o tome tromjesečno izvješćivati načelnika, što je i učinilo.

Ostale općinske komunalne pristojbe predstavljaju naknade koje se uplaćuju prilikom priključivanja na kanalizacijski sustav.

Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima najvećim dijelom odnose se na naknade za ceste (215.487 KM) i naknadu za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda (73.007 KM).

Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i financijskih institucija odnose se na prihod od iznajmljivanja (110.472 KM) i prihode od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa (31.701 KM).

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 1.272.714 KM, a odnose se na primljene tekuće transfere (564.585 KM), kapitalne transfere (624.245 KM) i donacije (83.884 KM).

Primljeni tekući transferi odnose se na doznačena sredstva od FBiH (135.000 KM), Županije (365.355 KM), Federalnog zavoda za zapošljavanje (60.030 KM) i Službe za zapošljavanje Županije (4.200 KM).

Vlada FBiH doznačila je 125.000 KM kao pomoć Proračunu, a Federalno ministarstvo kulture i sporta 10.000 KM za sufinanciranje manifestacije „Dani berbe grožđa“ Brotnjo 2021. godine. Primljeni transferi odnose se na transfer Vlade Županije u iznosu od 237.066 KM za sufinanciranje prijevoza učenika i 128.269 KM za sufinanciranje obveza iz kolektivnog ugovora djelatnika Doma zdravlja Čitluk. Federalni zavod za zapošljavanje doznačio je 60.030 KM, a Služba za zapošljavanje Županije 4.200 KM za sufinanciranje zapošljavanja osoba s evidencije nezaposlenih i djece ratnih vojnih invalida.

Kapitalni transferi odnose se na kapitalne potpore doznačene od FBiH (200.582 KM), Županije (400.773 KM) i inozemnih vlada (22.890 KM).

⁹„Sl. glasilo Općinskog vijeća Općine Čitluk“, br. 6/01

Vlada FBiH doznačila je 100.000 KM za rekonstrukciju lokalne putne infrastrukture; Federalno ministarstvo prostornog uređenja 50.000 KM za utopljanje Doma zdravlja Čitluk (rekonstrukcija krova); Fond za zaštitu okoliša 40.582 KM za izgradnju sekundarne kanalizacijske mreže u ulici Kralja Tvrtka i Rudarskoj ulici i Federalno ministarstvo kulture i sporta 10.000 KM za Arheološka istraživanja nekropole na stećcima na Paoči.

Ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva Županije doznačilo je 369.773 KM za izgradnju sekundarne vodovodne i kanalizacijske mreže, 10.000 KM za izgradnju bunara za navodnjavanje u Podpolju i 1.000 KM za čišćenje Beganovog bunara u Blatnici. Fond za zaštitu okoliša Županije doznačio je 20.000 KM za rekonstrukciju fasade crkve u Gradini.

Transferi od inozemnih vlada odnose se na doznačena sredstva Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske u iznosu od 500.000 HRK (oprihodovano 8.190 KM) za financiranje opremanja sportsko-rehabilitacijskog doma za djecu s posebnim potrebama i od UNDP-a iznos od 14.700 KM za opremanje mjesnih zajednica računarskom opremom.

Donacije se odnose na uplate fizičkih osoba za izradu križeva na „Groblju mira“ Bile (83.884 KM) i za „Dane berbe grožđa“ (3.900 KM).

Primljeni, a nerealizirani namjenski transferi i donacije u 2021. godini iskazani su na poziciji kratkoročnih razgraničenja.

6.1.2 Primici od zaduživanja

Općina se u rujnu 2021. godine zadužila kod Razvojne banke FBiH u iznosu od 1.700.000 KM, uz kamatnu stopu od 2,5% godišnje, sa rokom otplate od 144 mjeseci i uključenim grace periodom od 12 mjeseci. Kreditna sredstva odobrena su za financiranje izgradnje Kulturno-informativnog centra Čitluk.

6.1.3 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2021. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 8.950.117 KM, što je u odnosu na planiranih 9.425.000 KM realizacija od 94,9%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (31%), plaće, naknade i doprinosi (29%), kapitalni izdaci (23%), kapitalni transferi (7%), izdaci za materijal i usluge (7%) i izdaci za kamate (3%).

Zakonom o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2021. godinu definirano je da se obveze na teret proračuna tekuće godine mogu preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna. Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala Proračunom utvrđenih ograničenja, te je preuzimala obveze preko iznosa utvrđenih u njegovom posebnom dijelu u iznosu od najmanje 146.585 KM. Između ostalog, stvoreni su veći rashodi u odnosu na one utvrđene Proračunom na sljedećim pozicijama: izdaci za ceste i mostove (79.736 KM), transferi neprofitnim organizacijama (20.202 KM), doprinosi za zdravstveno osiguranje (9.338 KM), izdaci za električnu energiju (5.686 KM), doprinosi za mirovinsko osiguranje (4.682 KM), naknade vijećnicima (4.350 KM), negativne tečajne razlike (3.863 KM), gorivo (3.078 KM), izdaci za fizičko osiguranje objekata (2.616 KM), materijal za čišćenje (1.296 KM), poštanske usluge (1.898 KM) i drugo.

Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Proračunom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Proračuna za te namjene od najmanje 146.585 KM (izdaci za ceste i mostove, transferi, doprinosi i drugo). Navedeno nije sukladno članku 6. Zakona o proračunima u FBiH i članku 5. Odluke o izvršavanju Proračuna za 2021. godinu.

Preporuka:

- **preuzimati obveze do visine utvrđene u proračunu za te namjene, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.**

6.1.3.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 2.299.108 KM odnose se na bruto plaće i naknade plaća i naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 1.994.706 KM. Obračun plaća i naknada plaća vrši se sukladno Odluci o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću i naknada plaće izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine¹⁰ i Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom tijelu uprave i stručnih službi Općine.¹¹ Osnovna plaća utvrđuje se množenjem osnovice sa koeficijentom platnog razreda i tako utvrđeni iznos uvećava se 0,5% za svaku započetu godinu mirovinskog staža, a najviše do 20%. Ona ne može biti manja od 70% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Osnovica za 2021. godinu utvrđena je Odlukom načelnika od 12. 1. 2021. godine u bruto iznosu od 433,84 KM, prethodno usuglašena sa sindikatom. **Iako je Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH definirano da se, pored osnovice, prilikom obračuna plaća koristi i bod, on se ne utvrđuje.**

Radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu razvrstana su u platne razrede, a za svaki platni razred Općina je utvrdila koeficijente. Za općinskog načelnika, predsjednika Vijeća, općinskog pravobranitelja i savjetnika Vijeća utvrđeni su koeficijenti platnih razreda u rasponu od 6,00 do 9,80, za državne službenike od 3,70 do 6,00 i namještenike od 1,85 do 3,10. Koeficijenti za ista radna mjesta u okviru istih platnih razreda za državne službenike i namještenike utvrđeni su sukladno odredbama članka 20. i 21. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.¹² U postupku revizije za proces plaća uzorkom su obuhvaćeni siječanj, svibanj i prosinac.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je tijekom revidirane godine najniža plaća isplaćivana u iznosu nižem od 70% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku, za radno mjesto čistačice. Navedeno nije sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom tijelu uprave i stručnih službi Općine, koji je u primjeni.

Najviša neto isplaćena je plaća općinskog načelnika u iznosu od 3.036 KM sa minulim radom, najniža u iznosu od 528 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.220 KM.

Tijekom 2021. godini radni odnos zasnovan je za 17 zaposlenika (14 na određeno i tri na neodređeno radno vrijeme). Ugovorima na određeno vrijeme angažirano je 12 zaposlenika čiji rad sufinancira Federalni zavod za zapošljavanje i Služba za zapošljavanje Županije, te v. d. ravnatelja i čistačica za potrebe Javne ustanove Edukacijsko-rehabilitacijski centar „Sveti Josip radnik“ odlukom Vijeća. Radni odnos okončan je za 14 zaposlenika (jedan umirovljen, a za ostale istekao period sufinanciranja).

Odluka o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena dužnosnika, državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom tijelu uprave i stručnih službi Općine, koja je bila na snazi u 2021. godini, nije bila usklađena sa Zakonom o radu u FBiH¹³ u dijelu dužine trajanja radnog vremena, jer se pauza od 30 minuta računala u radno vrijeme. U svibnju 2022. godine donesena je Odluka o radnom vremenu usklađena sa Zakonom.

Naknade troškova zaposlenih u iznosu od 304.402 KM odnose se na naknade za topli obrok (180.253 KM), naknade za prijevoz (47.291 KM), regres za godišnji odmor (42.570 KM), pomoći u slučaju smrti i bolesti (29.328 KM), otpremnina zbog odlaska u mirovinu (4.960 KM).

Naknada za topli obrok obračunava se i isplaćuje sukladno Odluci općinskog načelnika iz siječnja 2021. godine u iznosu od 9,66 KM dnevno za dane provedene na radu.

¹⁰ „Sl. glasilo Općinskog vijeća Općine Čitluk“, br. 4/14

¹¹ „Sl. glasilo Općinskog vijeća Općine Čitluk“, br. 1/19

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 20/17

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

U odabranom uzorku obračuna i isplate naknada nisu konstatirane nepravilnosti.

Preporuka:

- **utvrđivati bod za obračun plaće, a najnižu plaću obračunavati i isplaćivati sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i internim aktima.**

6.1.3.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 604.858 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (371.900 KM), komunikacija i komunalne usluge (57.796 KM), materijal i sitan inventar (55.032 KM), energija (40.686 KM), usluge prijevoza i goriva (27.376 KM), osiguranje i bankarske usluge (27.079 KM), tekuće održavanje (17.528 KM), unajmljivanje imovine (6.116 KM) i putni troškovi (1.345 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge u najvećoj mjeri odnose se na isplaćene naknade po osnovu drugih samostalnih djelatnosti u iznosu od 188.840 KM (naknade vijećnicima: 94.350 KM, ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima: 43.494 KM, povjerenstva: 39.097 KM, izborna povjerenstva: 6.575 KM, volonteri: 3.800 KM); po osnovu stručne usluge u iznosu od 53.645 KM; za ostale nespomenute usluge od 27.317 KM; za reprezentaciju od 23.327 KM; usluge zaštite okoliša u iznosu od 14.028 KM i izdatke za informiranje u iznosu od 13.706 KM.

Naknade općinskim vijećnicima utvrđene su Odlukom o visini naknada za vijećnike Općinskog vijeća iz 2014. godine. Tijekom obavljanja vijećničke dužnosti vijećnicima je utvrđeno pravo na: mjesečni paušal (200 KM), naknadu za rad i nazočnost sjednicama Vijeća (100 KM) i naknadu za članstvo u radnim tijelima po održanoj sjednici (50 KM). Zamjeniku predsjedavajućeg Vijeća mjesečni paušal uvećava se za 100 KM mjesečno na ime službenog rada izvan sjednica Vijeća. U odabranom uzorku obračuna i isplate naknade općinskim vijećnicima nisu utvrđene nepravilnosti.

Ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima iskazani u iznosu od 43.494 KM najvećim dijelom odnose se na zaključene ugovore o povremenim poslovima sa vatrogascima (29.700 KM). Mjesečni iznos naknade je 900 KM. Općina je za usluge arheološkog istraživanja temeljem zaključenih ugovora o djelu za četiri izvršitelja posla isplatila 9.200 KM (ugovori zaključeni u rasponu od 1.700 KM do 3.900 KM). Sredstva za realizaciju projekta odobrilo je Federalno ministarstvo kulture i sporta.

Izdaci za rad povjerenstava iskazani u iznosu od 39.097 KM u najvećoj mjeri odnose se na povjerenstva za tehnički pregled građevina (13.560 KM), procjenu vrijednosti nekretnina (13.113 KM) i žalbeno povjerenstvo (7.743 KM). Povjerenstva za tehnički pregled i procjenu vrijednosti nekretnina formirana su rješenjima općinskog načelnika sukladno Odluci o utvrđivanju liste stručnih osoba sa koje se imenuju članovi povjerenstava, a isplaćena su po naplaćenim naknadama od podnosioca zahtjeva.

Stručne usluge iskazane u iznosu od 53.645 KM najvećim dijelom odnose se na hardverske i softverske usluge (30.645 KM) i usluge nadzora (17.000 KM). Hardverske i softverske usluge odnose se na izradu i dizajniranje Internet-stranice, e-mail adresa, hosting i mjesečno održavanje; održavanje programa za matični registar, Datanova i program za elektronski protokol i uredsko poslovanje, te najam servera i održavanje sustava e-vinjeta.

Ostale nespomenute usluge iskazane u iznosu od 27.317 KM u najvećoj mjeri odnose se na usluge fizičke i tehničke zaštite ljudi i imovine (24.616 KM) temeljem zaključenog ugovora u 2020. za razdoblje od dvije godine.

Usluge reprezentacije iskazane su u iznosu od 23.327 KM, a odnose se najvećim dijelom na konzumaciju hrane i pića, usluge hotelskog smještaja i raznu robu. Za odabrani uzorak faktura nismo mogli potvrditi da se radi o troškovima reprezentacije u poslovne svrhe s obzirom na to da nisu sačinjene bilješke. Revizijom smo utvrdili da je na poziciji ostalog materijala knjigovodstveno evidentiran izdatak u iznosu od 10.899 KM za nabavu robe za bife (temeljem izravnih sporazuma), što također predstavlja trošak reprezentacije.

Općina nije donijela pravilnik o reprezentaciji i poklonima kojim bi se utvrdilo pravo i iznos dozvoljene reprezentacije, kao i način pravdanja izdataka reprezentacije u poslovne namjene, čime bi se osiguralo zakonito i namjensko raspolaganje proračunskim sredstvima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i odobrenom Proračunu.

Preporuka:

- **donijeti Pravilnik o reprezentaciji i poklonima u Općini s ciljem zakonitog i namjenskog raspolaganja proračunskim sredstvima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i odobrenom Proračunu.**

6.1.3.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 2.773.438 KM i odnose se na tekuće transfere pojedincima (106.212 KM), tekuće transfere neprofitnim organizacijama (1.819.800 KM), subvencije javnim poduzećima (401.647 KM), subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima (396.145 KM) i ostali tekući rashodi (49.634 KM).

Tekući transferi pojedincima najvećim dijelom odnose se na naknade roditeljima za novorođeno dijete (49.400 KM), isplatu stipendija (33.000 KM), posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda (13.838 KM) i drugo.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama najvećim dijelom (1.558.800 KM) odnose se na transfere ustanovama osnovnog obrazovanja (314.497 KM), Centru za socijalni rad Čitluk (265.225 KM), Domu zdravlja Čitluk (259.623 KM), Sportskom savezu Brotnjo (189.852 KM), Kulturno-informativnom centru Čitluk (189.052 KM), transfer Groblju mira – Bile (118.950 KM), ostali tekući transferi neprofitnim organizacijama (74.554 KM), političkim strankama (74.455 KM), Radio-televiziji HZ HB (39.000 KM), Crvenom križu Čitluk (33.592 KM) i drugo.

Proračunom za 2021. godinu utvrđeni su korisnici navedenih transfera i odobreni iznosi, s izuzetkom ostalih tekućih transfera neprofitnim organizacijama.

Ostali tekući transferi neprofitnim organizacijama (74.554 KM) realizirani su temeljem javnog poziva, kojim je predviđeno da se sredstva odobravaju udrugama građana za financiranje projekata iz oblasti Izgradnje i razvoja lokalne zajednice, socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite, kulture i ekologije i zaštite životinja. Od pristiglih 60 zahtjeva osam je ocijenjeno formalno nezadovoljavajućim i odbačeno, a sredstva su odobrena za 52 udruženja u rasponu od 500 KM do 10.000 KM.

Transfer javnim poduzećima (401.647 KM) odnosi se na transfer JP „Broting“ temeljem odluka Vijeća o ustupanju poslova upravljanja i održavanja gradske sportske dvorane i gradskog stadiona Bare ovom poduzeću. JP „Broting“ ispostavljalo je mjesečne fakture u visini 1/12 planiranog iznosa za ove namjene.

Subvencije privatnim poduzećima odnose se na sufinanciranje prijevoza učenika (337.391 KM) i poticaje gospodarstvu (27.696 KM). Realizirani izdaci za sufinanciranje prijevoza učenika detaljnije su obrazloženi u poglavlju 7. Izvješća.

Poticaji gospodarstvu odnose se na iskope bunara i izradu cjevovoda za opskrbu tehničkom vodom određenih poljoprivrednih površina. Sredstva su odobravana odlukom načelnika, na zahtjev mještana. Transferi su realizirani zaključivanjem ugovora s izabranim dobavljačem.

Ostali tekući rashodi odnose se na sudska rješenja o izvršenju (31.133 KM) i povrat više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda (11.501 KM).

6.1.3.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 564.997 KM, a odnose se na kapitalne transfere neprofitnim organizacijama (186.639 KM) i kapitalne transfere javnim poduzećima (378.358 KM).

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama odnose se na transfere župnim uredima (135.000 KM) i mjesnim zajednicama (51.139 KM).

Odlukom o izvršenju Proračuna utvrđeno je da se sredstva za mjesne zajednice raspoređuju po zaključku općinskog načelnika prema utvrđenom Proračunu, a po programu investicija u mjesnim zajednicama uvažavajući izdvajanja za mjesne zajednice u ranijim godinama, dok davanja za župne urede Odlukom nisu definirana. Sredstva su odobravana odlukama načelnika, po zahtjevu župnih ureda i mjesnih zajednica.

Kapitalni transferi javnim poduzećima odnose se na JP „Broting“ (328.358 KM) i JP „Broćanac“ (50.000 KM).

Odlukom Vijeća od 27. 2. 2002. godine, JP „Broting“ ovlašteno je za održavanje lokalnih cesta na području općine i za provođenje procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača, te za zaključivanje ugovora s izabranim dobavljačima. Plan rada poduzeća na prijedlog Nadzornog odbora usvaja Skupština društva, uz prethodnu suglasnost općinskog načelnika. Zaprimljene fakture dobavljača javno poduzeće dostavlja Općini na refundaciju.

Zaključkom načelnika odobreno je JP-u „Broćanac“ 50.000 KM za sanaciju crpne stanice Ograđenici. Za ove namjene sredstva je odobrilo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije. Proceduru odabira najpovoljnijeg dobavljača za navedene aktivnosti provelo je JP „Broćanac“.

6.1.3.5 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani u iznosu od 289.123 KM odnose se na kamate po dugoročnim kreditima komercijalnih banaka (91.757 KM) i na otplaćene glavnice i kamate dugoročnih kredita koji nisu knjigovodstveno evidentirani na poziciji dugoročnih obveza (197.366 KM) (Addiko banka kao pravni sljednik Hypo Alpe-Adria-Banke: 157.203 KM i Međunarodna agencija za razvoj IDA: 40.163 KM).

6.1.3.6 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava realizirani su u iznosu od 1.893.525 KM, što u odnosu na planiranih 2.110.000 KM predstavlja ostvarenje od 89,7%. Ovi izdaci odnose se na: nabavu građevina (1.659.524 KM), nabavu opreme (129.972 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje (89.065 KM), stalna sredstva u obliku prava (8.892 KM) i nabavu zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada (6.072 KM).

Nabava građevina u najznačajnijoj mjeri odnosi se na ulaganja u cestovnu infrastrukturu (579.736 KM), objekte vodovoda i kanalizacije (346.973 KM), rekonstrukciju i izgradnju Kulturno-informativnog centra (270.615 KM), ostale objekte – rasvjeta (213.715 KM), izgradnju sportske dvorane Bijakovići (141.166 KM) i sportske dvorane srednje škole (100.317 KM).

Nabava opreme odnosi se na nabavljena motorna vozila (63.173 KM), računarsku opremu (41.658 KM), elektronsku i fotografsku opremu (14.904 KM), opremu za potrebe rehabilitacijskog centra (8.190 KM) i namještaj (2.047 KM).

Rekonstrukcija i investiciono održavanje najvećim dijelom (82.068 KM) odnosi se na rekonstrukciju gradske sportske dvorane.

6.1.3.7 Izdaci za otplate dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 309.201 KM, a odnose se na otplate kredita po ugovorima sa UniCredit bankom i Europskom investicijskom bankom, dok su otplaćene obveze u tekućoj godini po dugoročnim kreditima koji nisu knjigovodstveno evidentirani, iskazane na poziciji izdataka za kamate.

6.1.4 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2021. godinu iskazan je financijski rezultat kako slijedi:

Redni broj	Opis	Proračun za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2020. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	9.125.000	8.662.617	9.561.899	95
I.1.	Prihodi od poreza	5.283.500	5.408.103	4.644.718	102
I.2.	Neporezni prihodi	2.133.200	1.981.800	2.427.930	93
I.3.	Primljeni transferi	1.698.300	1.272.714	2.489.251	75
I.4.	Drugi tekući prihodi	10.000	0	0	0
II	RASHODI	6.975.000	6.747.391	6.608.612	97
II.1.	Tekući rashodi	5.961.500	5.893.271	5.379.753	99
II.2.	Kapitalni transferi	700.000	564.997	1.095.483	81
II.3.	Izdaci za kamate	303.500	289.123	133.376	95
II.4.	Tekuća rezerva	10.000	0	0	0
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I-II	2.150.000	1.915.226	2.953.287	89
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDST. (IV.2.-IV.1.)	2.110.000	1.891.965	2.940.210	90
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	1.560	0	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.110.000	1.893.525	2.940.210	90
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III-IV	40.000	23.261	13.077	58
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI.1.-VI.2.)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od financijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za financijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII.1.-VII.2.)	1.360.000	1.390.799	-452.139	102
VII.1.	Primici od zaduživanja	1.700.000	1.700.000	0	100
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	340.000	309.201	452.139	91
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V+VI+VII)	1.400.000	1.414.060	-439.062	101

Podaci iz Bilance stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	1.912.518	311.478	614
--	------------------	----------------	------------

U revidiranoj godini **tekući suficit** iskazan je u iznosu od 1.915.226 KM, s obzirom na to da su prihodi ostvareni u iznosu od 8.662.617 KM, a rashodi u iznosu od 6.747.391 KM.

Iskazan je **ukupan suficit** revidirane godine u iznosu od 23.261 KM, s obzirom na to da su, pored ostvarenog tekućeg suficita, iskazani izdaci za nabavu stalnih sredstava (1.893.525 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (1.560 KM).

Ostvaren je pozitivan **financijski rezultat** u iznosu od 1.414.060 KM, s obzirom na to da je, pored ostvarenog ukupnog suficita, iskazano povećanje iznosa dugoročnog zaduženja u iznosu od 1.700.000 KM i izdaci za otplatu dugova 309.201 KM.

U Bilanci stanja na 31. 12. 2021. godine iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1.912.518 KM.

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilanci stanja više je iskazan za 467.948 KM, a kratkoročna razgraničenja manje za navedeni iznos, s obzirom na to da su kao prihod u ranijim razdobljima priznate namjenske donacije za izgradnju sportske dvorane koje nisu utrošene. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu.

Preporuka:

- **utvrditi iznos namjenskih donacija iz ranijeg razdoblja koje su priznate kao prihod perioda iako nisu utrošene, te ih preknjižiti na kratkoročna razgraničenja s ciljem istinitog i fer iskazivanja neraspoređenog viška prihoda nad rashodima.**

6.2 BILANCA STANJA

6.2.1 Gotovina i kratkoročna potraživanja

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 4.722.142 KM, a odnose se na stanja dva transakcijska računa u iznosu od 1.662.027 KM, stanja na deset podračuna u iznosu od 1.625.961 KM (Dani berbe grožđa, Zaštita od prirodnih i drugih nesreće, Ekološka pristojba, Naknada za ceste, Komunalna naknada, Prihodi od vinjeta, Izgradnja dvorane OŠ Bijakovići, Izgradnja dvorane srednje škole, Obilježavanje grobišta II svjetskog rata, Jačanje uloge mjesnih zajednica), kreditna sredstva na računu Razvojne banke FBiH u iznosu od 1.429.360 KM, zatečena sredstva na pet računa kod Hercegovačke banke u iznosu od 4.709 KM i stanje blagajne u iznosu od 85 KM. Iskazani iznosi novčanih sredstava odgovaraju izvodima poslovnih banaka na 31. 12. 2021. godine.

Kratkoročna potraživanja nisu iskazana u knjigovodstvenim evidencijama, zbog čega Bilanca stanja ne daje njihov pregled.

Revizijom smo utvrdili da je Općina zaključila ugovore o zakupu prostora za postavljanje baznih stanica mobilnih operatera, poslovnih prostora i prostora za bankomat, temeljem kojih je ispostavljala fakture. Uvidom u knjigu izlaznih faktura utvrdili smo da je tijekom 2021. godine ispostavljena 81 faktura u vrijednosti 123.023 KM. **U knjigovodstvenim evidencijama ispostavljene fakture nisu evidentirane kao potraživanja, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.**

Preporuka:

- *potraživanja po osnovu zakupa knjigovodstveno evidentirati u Glavnoj knjizi, te vršiti usuglašavanje stanja potraživanja s kupcima putem izvoda otvorenih stavki.*

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u sadašnjoj vrijednosti od 15.843.146 KM (nabavne vrijednosti od 18.417.549 KM, otpisane vrijednosti od 2.574.403 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Struktura stalnih sredstava je: zemljište, šume i višegodišnji zasadi (1.629.538 KM), građevine (8.787.474 KM), oprema (1.342.578 KM), stalna sredstva u obliku prava (444.631 KM) i sredstva u pripremi (6.213.307 KM).

Sredstva u pripremi odnose se na građevine u pripremi: objekti vodovoda i kanalizacije (2.745.699 KM), pročištač otpadnih voda (2.465.009 KM), dvorana OŠ Bijakovići (555.595 KM), zgrada kulturno informativnog centra (270.615 KM), dvorana srednje škole (100.317 KM), deponija (58.383 KM) i oprema u pripremi (17.690 KM).

Za iskazana stalna sredstva Općina ne vodi pomoćnu evidenciju, odnosno ne vodi knjigu kapitalne imovine, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 7. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 59. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Nismo mogli potvrditi strukturu iskazane nabavne vrijednosti stalnih sredstava s obzirom na to da nam nije prezentirana nikakva dokumentacija za to osim popisnih lista.

Preporuka:

- *uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6.2.3 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.882.091 KM, a odnose se na kratkoročna razgraničenja (1.491.723 KM), obveze prema zaposlenima (220.510 KM), kratkoročne tekuće obveze (149.905 KM) i kratkoročne kredite i zajmove 19.953 KM.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode, a predstavljaju prikupljena, a nerealizirana namjenska sredstva i donacije. Na poziciji razgraničenja iskazana su prikupljena, a nerealizirana namjenska sredstva u iznosu od 1.187.298 KM (prihodi od prodaje vinjeta: 484.011 KM, sredstva zaštite od prirodnih i drugih nepogoda: 334.541 KM, ekološka pristojba MZ Međugorje i Bijakovići: 267.350 KM, naknade za ceste: 83.039 KM, ostali razgraničeni prihodi: 18.358 KM) i primljene, a nerealizirane namjenske donacije u iznosu od 304.425 KM (Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske – opremanje sportsko rehabilitacijskog doma za djecu s posebnim potrebama: 122.425 KM, Ministarstvo financija FBiH – rekonstrukcija javne rasvjete: 100.000 KM, Federalno ministarstvo prostornog uređenja – rekonstrukcija krova Doma zdravlja Čitluk: 50.000 KM, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Županije – izgradnja parkirališta u Međugorju: 20.000 KM, Fond za zaštitu okoliša Županije – postavljanje led rasvjete: 12.000 KM).

Kratkoročna razgraničenja podcijenjena su za 467.948 KM s obzirom da su doznačena, a neutrošena sredstva za izgradnju sportske dvorane srednje škole oprihodovana u razdobljima kada su doznačena, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu. Sredstva su odobrili Vlada FBiH, Federalno ministarstvo financija, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Ministarstvo prosvjete Županije u razdoblju od 2018. do 2020. godine za spomenutu namjenu.

Obveze prema zaposlenima odnose se na: plaće (116.851 KM), poreze i doprinose (72.715 KM), naknade troškova zaposlenih (22.944 KM) i naknade vijećnika (8.150 KM), iz prosinca 2021. godine.

Kratkoročne tekuće obveze odnose se na obveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge.

Kratkoročni krediti i zajmovi predstavljaju dospjele obveze po kreditu kod Hercegovačke banke.

6.2.4 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze iskazane su u iznosu od 3.426.978 KM, a odnose se na:

- 927.533 KM – po osnovu ugovora sa UniCredit bankom iz 2013. godine u iznosu od 2.500.000 KM namijenjenog za zatvaranje obveza po sudskoj presudi „Kompas“ Međugorje;
- 799.445 KM – po osnovu ugovora sa Europskom investicijskom bankom iz 2013. godine za izgradnju vodovodne i kanalizacijske mreže u iznosu od 1.200.000 KM;
- 1.700.000 KM – po osnovu ugovora sa Razvojnomo bankom FBiH iz 2021. godine za izgradnju Kulturno-informativnog centra Čitluk, stanje duga.

Prema podacima iz Informacije dostavljene Federalnom ministarstvu financija sukladno Pravilniku o evidenciji vanjskog i unutarnjeg duga, dugoročne obveze iznose 4.005.311 KM. Utvrđeno odstupanje dugoročnih obveza u odnosu na stanje iskazano u knjigovodstvenim evidencijama proizlazi iz sljedećeg:

Prema zaključenom ugovoru o supsidijarnom kreditu od Međunarodne agencije za razvoj IDA iz 1998. godine, Općina se zadužila 598.159 USD za izgradnju i opremanje pročištača otpadnih voda. Obveze po ovom ugovoru nisu knjigovodstveno evidentirane, a prema Izvodu otvorenih stavki na 31. 12. 2021. godine, obveze po ovom kreditu iznose 578.033 KM.

Prema zaključenom ugovoru sa Hypo Alpe-Adria bankom iz 2007., Općina se zadužila u iznosu od 1.269.512 CHF (protuvrijednost 1.500.000 KM) za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Kredit je knjigovodstveno evidentiran prema važećem tečaju u trenutku odobravanja sredstava, ali nisu vršene korekcije uslijed promjene tečaja valute u kojoj je odobren. Općina je izmirila iznos obveze, knjigovodstveno evidentiran prema zaključenom ugovoru, bez uvažavanja (pripisivanja) tečajnih razlika. Prema Izvodu otvorenih stavki na 31. 12. 2021. obveze po kreditu iznose 259.842 KM.

Obveze po osnovu ugovora s Međunarodnom agencijom za razvoj i Hypo Alpe-Adria-Bankom, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 837.875 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *obveze po osnovu ugovora o dugoročnim kreditima knjigovodstveno evidentirati, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6.2.5 Popis sredstava i obveza

Odlukom načelnika o imenovanju Povjerenstva za popis stvari i materijalnih prava od 15. 12. 2021. godine utvrđena je obveza provođenja popisa, te sačinjavanje prijedloga odluke o otpisu sredstava koja nisu u funkciji.

Povjerenstvo je izvršilo popis i utvrdilo usuglašenost stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem. Načelnik je 14. 1. 2022. godine donio odluku o usvajanju izvješća o provedenom popisu.

Općina nije donijela interni akt kojim se regulira način i rokovi provođenja popisa. Provedenom revizijom utvrdili smo da nije proveden cjelovit popis s obzirom da nisu popisane sve dugoročne obveze. Budući da pomoćne evidencije stalnih sredstava ne sadrže sve propisane podatke, ne možemo potvrditi da je proveden cjelovit popis i da je usuglašeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članku 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člancima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 10.712.579 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 8.980.737 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tijekom u iznosu od 1.731.842 KM. Stanje gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 2.990.300 KM, dok je ona na kraju godine iznosila 4.722.142 KM.

Izveštaj o novčanom tijeku sačinjen je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

7. JAVNE NABAVE

Općina je 17. 2. 2021. godine donijela Plan javnih nabava za 2021. godinu, kojim su definirane robe, usluge i radovi koji će biti predmet nabave tijekom 2021. godine, procijenjena vrijednost nabave, vrsta postupka, okvirni period pokretanja postupka i izvor financiranja. Nakon izvršenih izmjena i dopuna procijenjena vrijednost planiranih javnih nabava iznosila je 2.489.127 KM¹⁴ za 62 postupka (13 otvorenih, 44 izravna sporazuma, tri postupka za usluge iz Aneksa II dio B i dva konkurentna zahtjeva).

Prema pregledu Agencije za javne nabave o provedenim postupcima i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora, Općina je zaključila ugovore temeljem 43 provedena postupka javne nabave u iznosu od 1.918.180 KM (devet otvorenih postupaka u iznosu od 1.686.127 KM, 32 izravna postupka u iznosu od 189.992 KM i dva konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 42.061 KM).

¹⁴ Iskazane vrijednosti javnih nabava su sa uključenim PDV-om.

Uzorkom smo obuhvatili provedene postupke nabava iz 2021. godine ukupne vrijednosti od 1.755.653 KM (otvoreni postupci: 1.713.592 KM, konkurentski zahtjevi za dostavu ponuda: 42.061 KM), te proceduru provođenja otvorenog postupka za održavanje lokalnih cesta iz 2020. godine temeljem kojeg su zaključeni okvirni sporazumi na dvije godine ili do utroška sredstava sa „Putovima“ d.o.o. Grude (906.750 KM) i „C.O. Martinović“ d.o.o. Čitluk (109.980 KM), od čega je iznos od 475.647 KM iskazan na poziciji izdataka u 2021. godini.

Uvidom u dokumentaciju u vezi realizacije ugovora koji su zaključeni nakon provedenih otvorenih postupaka za održavanje lokalnih cesta sa „Putovima“ d.o.o. Grude i radova na izgradnji nogostupa i armirano-betonskih zidova uz prometnice sa „C.O. Martinović d.o.o. Čitluk“ utvrdili smo da se prilikom izvođenja radova nisu pratile ugovorene količine za zemljane radove strojnog širokog iskopa u trasi ceste sa guranjem i strojnog iskopa za temelje potpornih zidova, koje su realizirane znatno iznad ugovorom definiranih količina. **Ne možemo potvrditi da su radovi realizirani sukladno ugovorenom u dijelu količine ugovorene vrste radova. Ukupna vrijednost izvršenih radova ne premašuje ugovorene vrijednosti.**

Od dobavljača „C.O. Martinović“ d.o.o. Čitluk, s kojim je zaključen ugovor za održavanje lokalnih cesta u vrijednosti od 109.980 KM, prihvaćane su fakture sa jediničnim cijenama iz ponude prije održane e-aukcije kojom je cijena umanjena za 13,04%. Ukupna vrijednost izvršenih radova ne premašuje ugovorenu vrijednost zaključenog ugovora nakon e-aukcije, što upućuje na činjenicu da je korigirana količina izvršenih radova.

S obzirom na navedeno, konstatirali smo da nije praćena realizacija zaključenih ugovora u dijelu ugovorenih količina i cijena.

U svim revidiranim postupcima Općina je predvidjela i provela e-aukciju.

Pregledom procedura provedenih izravnih postupaka utvrdili smo da su za sanaciju lokalnih cesta (cesta u Tepčićima oko crkve: 7.002 KM i cesta u naseljima Dragićina i Ograđenici: 6.997 KM) zaključena dva izravna sporazuma za istu vrstu radova u dva dana sa istim dobavljačem („Maco“ d.o.o. Čitluk); za proširenje lokalne ceste (na putu Vionica: 7.011 KM i proširenje lokalne ceste na putu u Paoči – armirano-betonski zid prema starom gradu: 7.008 KM) istog dana sa jednim dobavljačem („Maco“ d.o.o. Čitluk) za istu vrstu radova zaključena dva izravna sporazuma; za projektne usluge sa Građevinskim istraživačkim centrom d.o.o. iz Mostara zaključena dva izravna sporazuma u dva dana na iznos od po 6.786 KM.

Revizijom smo utvrdili da su nabave radova sanacije lokalnih cesta (13.999 KM), proširenje lokalnih cesta (14.019 KM), usluge nadzora nad izvođenjem radova izgradnje kanalizacijske mreže i zamjene krova Doma zdravlja (17.000 KM), kao i usluge izrade glavnog idejnog projekta (13.572 KM) vršene temeljem izravnih sporazuma sa dobavljačima. S obzirom na vrijednost nabava, konstatiramo da njihove procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou nisu adekvatno utvrđene, te da nisu primijenjeni postupci javnih nabava propisani Zakonom o javnim nabavama. **S obzirom na navedeno, utvrdili smo da je izvršena nabava usluga i radova u iznosu od najmanje 58.590 KM bez primjene propisanog postupka, što nije sukladno člancima 14. i 15. Zakona o javnim nabavama, kojima je propisana vrsta postupka odabira najpovoljnijeg dobavljača u odnosu na predviđenu vrijednost nabave.**

Usluge prijevoza učenika vršene su od dobavljača izabranih u ranijem razdoblju, s obzirom na to da su na pokrenuti otvoreni postupak ulagani prigovori na tendersku dokumentaciju (šest prigovora). Nastavak postupka odabira najpovoljnijih ponuđača obustavljan je do okončanja postupka ocjene valjanosti žalbi Ureda za žalbe. Sve žalbe koje je razmatrao Ured za žalbe odbačene su kao neuredne jer podnositelji nisu dostavili dokaze o uplaćenju naknadi za pokretanje žalbenog postupka. **S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da su subvencije privatnim poduzećima za sufinansiranje prijevoza učenika realizirane sukladno Odluci o izvršenju Proračuna za 2021. godinu, kojom je predviđeno da se svi rashodi i izdaci realiziraju primjenom Zakona o javnim nabavama.**

Preporuke:

- *poštovati odredbe zaključenih ugovora u dijelu ugovorenih cijena i količina s ciljem najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava;*
- *rashode i izdatke realizirati uz primjenu Zakona o javnim nabavama, sukladno Odluci o izvršenju proračuna, te primjenjivati propisani postupak odabira najpovoljnijeg dobavljača za nabavu roba, usluga i radova.*

8. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Općina Čitluk je 21. 7. 2022. godine dostavila komentar na Nacrt izvješća o financijskoj reviziji za 2021. godinu. Komentarom je u cijelosti prihvaćen dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj financijskoj reviziji.

Koordinatorica rada u Sektoru za financijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina

Amela Mulahalilović

Tim za reviziju

Danko Buhač – voditelj tima

Aida Macić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2021. godinu					
Naziv institucije: Općina Čitluk					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procent (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)					
	9.125.000	8.662.617	9.561.899	-462.383	94,9
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	5.283.500	5.408.103	4.644.718	124.603	102,4
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	1.000	414	3.610	-586	41,4
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	1.000	414	3.610	-586	41,4
Porezi na dobit poduzeća	0	0	0	0	0
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	0	0	0	0	0
2. Doprinosi za socijalnu skrb	0	0	0	0	0
3. Porezi na plaću i radnu snagu	1.000	456	632	-544	45,6
4. Porez na imovinu	690.000	716.477	445.121	26.477	103,8
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	2.964	0	0,00
6. Porez na dohodak	1.906.000	1.896.925	1.578.163	-9.075	99,5
7. Prihodi od indirektnih poreza	2.685.000	2.793.783	2.613.670	108.783	104,1
8. Ostali porezi	500	48	558	-452	9,6
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	2.133.200	1.981.800	2.427.930	-151.400	92,9
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	207.100	201.793	293.100	-5.307	97,4
Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	146.600	142.173	140.083	-4.427	97,0
Ostali prihodi od imovine	60.500	59.620	153.017	-880	98,5
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdanu garanciju	0	0	0	0	0
10. Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	1.920.100	1.776.083	2.116.790	-144.017	92,5
Administrativne pristojbe	180.000	183.221	186.833	3.221	101,8
Sudske pristojbe	0	0	0	0	0
Komunalne naknade i pristojbe	360.000	376.095	514.969	16.095	104,5
Ostale proračunske naknade i pristojbe	1.066.100	911.676	1.125.865	-154.424	85,5
Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	299.000	291.498	278.021	-7.502	97,5
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	0	0	0	0	0
Neplanirane uplate – prihodi	15.000	13.593	11.102	-1.407	90,6
Novčane kazne	6.000	3.924	18.040	-2.076	65,4
Drugi tekući prihodi	10.000	0	0	-10.000	0,00
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.698.300	1.272.714	2.489.251	-425.586	74,9
11. Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
12. Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	442.300	564.585	495.823	122.285	127,6
13. Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	146.000	22.890	121.355	-123.110	15,7
14. Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	1.000.000	601.355	1.860.873		
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0
16. Donacije	110.000	83.884	11.200	-26.116	76,3

	II. RASHODI (od 1 do 7)	6.975.000	6.747.391	6.608.612	-227.609	96,7
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.325.500	2.299.108	2.311.302	-26.392	98,9
	Bruto plaće i naknade plaća	2.019.500	1.994.706	2.012.710	-24.794	98,8
	Naknade troškova zaposlenih	306.000	304.402	298.592	-1.598	99,5
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	213.000	215.867	217.815	2.867	101,3
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	660.000	604.858	521.356	-55.142	91,6
	Cestovni troškovi	4.000	1.345	296	-2.655	33,6
	Izdaci za energiju	35.000	40.686	31.050	5.686	116,2
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	57.000	57.796	54.753	793	101,4
	Nabava materijala i sitnog inventara	72.000	55.032	60.177	-16.968	76,4
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	26.000	27.376	22.820	1.376	105,3
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	7.500	6.116	0	-1.384	81,5
	Izdaci za tekuće održavanje	34.000	17.528	32.012	-16.472	51,6
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	26.500	27.079	18.913	579	102,2
	Ugovorene i druge posebne usluge	398.000	371.900	301.335	-26.100	93,4
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	2.763.000	2.773.438	2.329.280	10.438	100,4
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0
	Tekući transferi pojedincima	126.000	106.212	108.642	-19.788	84,3
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.824.000	1.819.800	1.477.476	-4.200	99,8
	Subvencije javnim poduzećima	366.000	401.647	370.751	35.647	109,7
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	392.000	396.145	238.711	4.145	101,1
	Subvencije financijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inozemstvo	0	0	0	0	0
	Drugi tekući rashodi	55.000	49.634	133.700	-5.366	90,2
5.	Kapitalni transferi	700.000	564.997	1.095.483	-135.003	80,7
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	200.000	186.639	199.162	-13.361	93,3
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	500.000	378.358	896.321	-121.642	75,7
	Kapitalni transferi privatnim pod. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi financijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	303.500	289.123	133.376	-14.377	95,3
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inozemne kamate	50.000	44.605	46.227	-5.395	89,2
	Kamate na domaće pozajmljivanje	253.500	244.518	87.149	-8.982	96,5
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća proračunska rezerva	10.000	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	2.150.000	1.915.226	2.953.287	-234.774	89,1
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	1.560	0	1.560	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	1.560	0	1.560	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.110.000	1.893.525	2.940.210	-216.475	89,7
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	10.000	6.072	41.855	-3.928	60,7
	Nabava građevina	1.865.000	1.659.524	2.834.828	-205.476	89,0
	Nabava opreme	125.000	129.972	18.216	4.972	104,0
	Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	10.000	8.892	44.724	-1.108	88,9
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	100.000	89.065	587	-10.935	89,1
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	2.110.000	1.891.965	2.940.210	-218.035	89,7
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	40.000	23.261	13.077	-16.739	58,2
	IV. TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od financijske imovine	0	0	0	0	0

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih poduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim poduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje u inozemstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)					
	V. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	1.700.000	1.700.000	0	0	100,0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	1.700.000	1.700.000	0	0	100,0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	1.700.000	1.700.000	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	340.000	309.201	452.139	-30.799	90,9
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	50.000	40.770	40.770	-9.230	81,5
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	290.000	258.431	411.369	-21.569	92,6
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
	Otplate duga po izdanim garancijama	0	0	0	0	0
	Otkup duga	0	0	0	0	0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	1.360.000	1.390.799	-452.139	30.799	102,3
	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (A+B+C)	1.400.000	1.414.060	-439.062	14.060	101,0

Rukovodstvo je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2021. godinu odobrilo 11. 2. 2022. godine.

**Načelnik
Marin Radišić**

Bilanca stanja na 31. 12. 2021. godine			
Naziv institucije: Općina Čitluk			
Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Procent (2/3)x100
1	2	3	4
I. AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	4.722.142	2.990.300	158
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	4.722.142	2.990.300	158
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	0	0	0
4. Kratkoročni plasmani	0	0	0
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	15.843.146	14.667.873	108
9. Stalna sredstva	18.417.549	16.539.116	111
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.574.403	1.871.243	138
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	15.843.146	14.667.873	108
12. Dugoročni plasmani	0	0	0
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	0
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	20.565.288	17.658.173	117
II. PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	1.882.091	1.564.307	120
19. Kratkoročne tekuće obveze	149.905	184.349	81
20. Obveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	19.953	19.953	100
22. Obveze prema zaposlenicima	220.510	216.683	102
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
24. Kratkoročna razgraničenja	1.491.723	1.143.322	131
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	3.426.978	2.036.178	168
25. Dugoročni krediti i zajmovi	3.426.978	2.036.178	168
26. Ostale dugoročne obveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	15.256.219	14.057.688	109
28. Izvori stalnih sredstava	13.343.701	13.746.210	97
29. Ostali izvori sredstava	0	0	0
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	1.912.518	311.478	614
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	20.565.288	17.658.173	117

Rukovodstvo je Bilancu stanja na 31. 12. 2021. godine odobrilo 8. 2. 2022. godine.

Načelnik
Marin Radišić

Izvešće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine		
Naziv institucije: Općina Čitluk		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I. NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	9.011.019
2	Prihodi od poreza	5.408.104
3	Neporezni prihodi	2.007.418
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	648.469
5	Kapitalni transferi	974.028
6	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	1.560
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	1.560
9	Financiranje (od 10 do 12)	1.700.000
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	1.700.000
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	10.712.579
14	II. NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	6.672.401
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.297.498
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	215.806
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	601.468
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	2.698.409
20	Kapitalni transferi	564.997
21	Izdaci za kamate	294.223
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	1.999.135
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	1.999.135
24	Financiranje (25 + 26)	309.201
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	309.201
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	8.980.737
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13-27) ili (27-13)	1.731.842
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	2.990.300
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	4.722.142

Rukovodstvo je Izvešće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine odobrilo 8. 2. 2022. godine.

**Načelnik
Marin Radišić**